1852. 98.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 7 DECEMBER.

TE ZEGELEN

FRIESLAND 2 C.

VERPACHTING
VAN
Provinciale Tollen en Domeinen:

Op na te melden dagen, uren en plaatsen, zal, van wege Heeren Gedeputeerde Staten der provincie *Friesland*, ten overstaan van eenen Commissaris uit hun midden en in bijzijn der daarbij geconcerneerde Ambtenaren, onder nadere goedkeuring, worden verpacht, voor den tijd van *vijf* achtereenvolgende jaren of van den 12 Mei 1853 tot den 12 Mei 1858, hetgeen volgt:

Op Woensdag den 15 December 1852, des voormiddags ten 10 ure, in het Logement *de Roskam*, te *Kollum*:

1°. De Tolhekken, Verlaten, Huizen en Landerijen, staande en gelegen langs den Trekweg en de Vaart van *Dockum* naar *Stroobos* en langs het *Kolonelsdiep*, en zulks in *ses* afzonderlijke perceelen, als:
  - *a.* Het *Gerben-Alles Verlaat* cum annexis.
  - *b.* Het *Kollumer-Tolhuis* c. a.
  - *c.* Het *Kollumer-Verlaat* c. a.
  - *d.* Het *Driesumer-Tolhek* c. a.
  - *e.* Het *Wouterswoudster-Tolhek* c. a., en
  - *f.* Het geamoveerde *Schuilen-burger-Verlaat* c. a.

2°. De opbrengst der *Schut-* en *Tolgelden* van de Zeesluis *de Nieuwe Zijlen* onder *Engwierum*; in *twee* afzonderlijke perceelen.

3°. Het grasgewas der Provinciale Gronden, gelegen in den omtrek van de Zeesluis *de Nieuwe Zijlen*; in *vijf* afzonderlijke perceelen.

En op Zaturdag den 18 December 1852, des voormiddags ten 9 ure, in het Logement *de Wildeman*, aan de *Lemmer*:

1°. Het grasgewas van den *Koudumer Slaperdijk* wederzijds *Koudum*; in *twee* afzonderlijke perceelen, en

2°. Het grasgewas van den *Statendijk* nabij *Slijkenburg*, met de daartoe behoorende Landen; — idem van de kade langs de uitwatering op de rivier *de Tjonger*; — idem van het buitenland de *Zandbanken* bewesten de haven van de *Lemmer*; — idem van den *Zuider-* en *Noorder-Lindedijk*, wederzijds de *Lindesluis*; — benevens het regt der visscherij in de ringsloot langs den *Statendijk*; en zulks in *dertien* afzonderlijke perceelen.

Geschiedende deze verpachtingen op de voorwaarden, welke daartoe *veertien* dagen te voren, ter lezing zullen leggen aan het Gouvernementshuis te *Leeuwarden*; bij de Sluiswachters aan de *Nieuwe Zijlen*, *Schoterzijl* en *Lindesluis*; benevens bij die aan de *Lemmer* en *Galamadammen*; voorts in de Tolhuizen langs den trekweg van *Dockum* op *Stroobos* en te *Schuilenburg*; alsmede in de gewone Logementen te *Leeuwarden*, *Harlingen*, *Dockum*, *Kollum*, *Lemmer*, *Wolvega* en *Stavoren*; terwijl de benoodigde of verlangde informatien te bekomen zijn bij den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 2de District *C. J. Bolten*, en de beide Heeren Ingenieurs *A. B. Mentz* en *L. H. J. J. Hasel*, allen te *Leeuwarden*, benevens bij de Sluiswachters hierboven genoemd en de Opzigters *H. H. Korenstra* te *Buitenpost* en *W. H. Korenstra* te *Stavoren*.

Leeuwarden, den 29 November 1852.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 3 December 1852, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 9,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . .	- 204,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . .	- 204,00.

Leeuwarden, den 4 December 1852.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der stad *Leeuwarden*,

Voldoende aan het besluit van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, dd. 29 November 1852, no. 49, ter uitvoering van Zijner Majesteits besluit van den 16 bevorens, no. 66, houdende goedkeuring van het besluit der Staten van Friesland, tot het aangaan eener Geldleening van *f* 20,000, en wijziging der Begrooting van de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven van Friesland, voor de dienst van 1852,

Brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat gezegd besluit afzonderlijk is gedrukt en verkrijgbaar gesteld, bij de WedUwe *M. van den Bosch*, te Leeuwarden, tegen den prijs van *vier* Cent.

Leeuwarden, den 4 December 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
M. S. DE WAL.

LONDEN, den 2 December.

De *Times* bevat heden niet onbelangrijke mededeelingen nopens den buitenlandschen invloed, die tot de herstelling van het Fransche keizerrijk heeft medegewerkt. Het blad wijst in de eerste plaats op de goede verstandhouding, die tusschen Frankrijk en de overige Europesche magten, alsmede bij die magten onderling heerscht. Aller krachten hebben zich vereenigd om het groote algemeene doel, vrede, te bevorderen, en tevens te zorgen voor de handhaving der beginselen welke de onafhankelijkheid der Europesche staten waarborgen, en hun territoir verzekeren. Vooral Engeland heeft, volgens den *Times*, met veel waardigheid ten dezen gehandeld.

Alle gezanten zullen nieuwe geloofsbrieven ontvangen, zoodra de Europesche hoven met de uitroeping van het Keizerrijk bekend gemaakt zijn. De wijze waarop een en ander geschieden zal, is een punt van gewigt. De staatslieden aan verschillende hoven hebben zich verontrust over de uitdrukking, die *Louis Napoleon* zich in de senaats-zitting van 4 November veroorloofde, en waarin de herstelling van het Keizerrijk, eene edele wraak der Fransche natie werd genoemd, onbelemmerd en beraden weder oprigtende, wat Europa voor 37 jaren door geweld van wapenen vernietigde.

Volgens inlichtingen, bij den *Times* ontvangen, heeft het Fransche gouvernement zich echter gehaast, om den ongunstigen indruk, dien deze woorden te weeg bragten, weg te nemen, door eene diplomatieke mededeeling, reeds bij verschillende hoven ontvangen, en waarin de gedragslijn, die *Louis Napoleon* denkt te volgen, wordt bekend gemaakt. Naar luid daarvan, zou de President het voornemen hebben zich als Keizer vooral op het gebied van maatschappelijke verbetering te bewegen.

PARIJS, den 3 December.

Woensdag avond ten 7 ure is het Wetgevend Ligchaam bijeengekomen om den uitslag op te maken der stemming over de herstelling van het Keizerrijk; het bleek toen dat 7,824,189 stemmen *voor* en slechts 253,145 *tegen Louis Napoleon* waren uitgebragt. De Vergadering heeft zich daarop *en corps*, gelijk aangekondigd was, naar St. Cloud begeven, werwaarts zich ook de senatoren begeven hadden.

Op het paleis van St. Cloud, door de ministers, de senatoren en de gedeputeerden omringd, heeft *Louis Napoleon*, bij monde van den Voorzitter van het Wetgevend Ligchaam en den tweeden Voorzitter van den Senaat, de gelukwenschen met zijne verheffing tot Keizer ontvangen.

Gisteren heeft alhier op het plein van het stadhuis door den prefect der Seine, omringd door het stedelijk bestuur, met groote plegtigheid de proclamatie van het Keizerrijk plaats gehad, gevolgd door salvo's van het geschut. Aanstaanden Zondag of den daaraanvolgenden Zondag zal zulks in de overige plaatsen des Rijks geschieden. De proclamatie moet overal, even als hier, plaats hebben in tegenwoordigheid van alle overheden, terwijl de troepen en de nationale garde onder de wapenen zijn.

Gisteren heeft de Keizer onder het gebulder van het geschut zijn intogt alhier gedaan en zich naar het paleis der Tuilerien begeven, waar gisteren avond receptie is gehouden. Bij des Keizers intogt stonden de troepen langs den weg en op het plein der Tuilerien geschaard.

Behalve het verslag van de plegtige receptie te St. Cloud op eergisteren avond, bevatte de *Moniteur* gisteren morgen een aantal besluiten, waarvan het volgende de hoofdinhoud is: De divisie-generaals *Leroy de Saint-Arnaud*, minister van oorlog; *Magnan*, opperbevelhebber van het leger te Parijs, en *de Castellane*, opperbevelhebber van het leger te Lyon, zijn tot maarschalken van Frankrijk benoemd. — De wetten en besluiten zullen voortaan dus gepromulgeerd worden: *Napoleon III bij de gratie Gods en door den wil des Volks Keizer der Franschen enz.* Er is kwijtschelding van straf geschonken voor alle drukpersmisdrijven; de aan de dagbladen gerigte waarschuwingen zullen als niet gedaan beschouwd worden. Ook is kwijtschelding verleend voor alle disciplinaire straffen, beloopen wegens de dienst der nationale garde. De tweede sectie van den algemeenen staf van het leger is hersteld. Eene gratificatie van een dag soldij is aan alle onder-officieren en soldaten toegestaan. Aan 290 naar Algerië getransporteerde personen is verandering hunner straf in die van surveillance of geheele gratie toegestaan.

— Het Wetg. Ligchaam heeft heden eene openbare zitting gehouden ten einde mededeeling te ontvangen van het besluit tot sluiting van de buitengewone zitting, die den 25 Nov. geopend was. Te gelijker tijd is aan de Vergadering medegedeeld, dat zij tegen den 14den voor hare gewone zitting zoude bijeengeroepen worden, welke zoo als men weet, drie maanden duurt. Ook zijn de afgevaardigden verwittigd, dat de feesten der wijding en krooning binnen die drie maanden zouden plaats hebben, ten einde hun eene nieuwe reize te besparen, indien deze feesten eerst na de sluiting der zitting gevierd werden.

— De heer *Thiers* is dezer dagen naar Londen gereisd; als reden daarvan noemt men, dat hij ten behoeve zijner *Geschiedenis van het Keizerrijk* van lord *Mahon*, executeur-testamentair van den hertog van *Wellington*, mededeeling wil trachten te verkrijgen van de papieren des maarschalks, voor zoo verre die de veldtogten van Spanje en Portugal betreffen.

— Met bezorgdheid hebben zeer velen op dit oogenblik het oog gevestigd op den stand der Parijsche beurs. Er wordt thans op zulk een ontzaggelijke, uitgebreide schaal gespeculeerd, dat men zich geen voorbeeld van eene dergelijke speel-koorts herinnert en alles wat men in den jare 1837 en 1846 gebeuren zag, overtroffen wordt. Terwijl niemand voorzien kan hoe de afloop zal zijn van die crisis, wordt de handel er nu reeds zeer door belemmerd, vermits de kooplieden hun papier slechts hoogst moeijelijk kunnen disconteren, daar de meeste kapitalen in industriële actien belegd zijn.

— Eenige dagen geleden ging een jong meisje alhier, door de straten der voorstad Montmartre, op de hoogte der straat Cadet, toen zij eensklaps door een zenuwtoeval werd aangegrepen, en nedervallende schreeuwde: *een rat! een rat!* Niemand begreep in het eerst iets van dat geschreeuw, maar daar zij bijna bewusteloos was, kon men haar slechts bij een apotheker indragen, waar men haar verpleegde. Naauwelijks was zij op een stoel geplaatst toen een verschrikkelijk groote rat onder uit hare rokken ontsnapte. Nu begreep men dat dit dier, uit eene riool gekomen, zich onder de voeten van het meisje had bevonden, dat het zich in de plooijen harer rokken had verborgen toen zij, van schrik bevangen, nederviel, en dat het dier geen uitweg meer gevonden had om te ontsnappen, terwijl men het meisje bewusteloos wegdroeg. Hare eerste woorden, toen zij tot zich zelve kwam, waren dezelfde als men haar op het oogenblik van haren val had hooren uitspreken: *een rat! een rat!* riep zij uit. Zij was krankzinnig; men voerde haar naar haar huis, in de straat Duperre, waar zij, na vier dagen lijdens, aan eene hevige koorts is gestorven, gedurende welke zij ieder oogenblik uitriep: *een rat! een rat!*

's GRAVENHAGE, den 4 December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van Woensdag zijn ingekomen twee wets-ontwerpen, één tot aflossing of verwisseling van de 4 pCts. nationale schuld, tegen daar te stellen nieuwe inschrijvingen, rentende hoogstens 3½ pCt., waarvan de houders niet kunnen genoodzaakt worden de aflossing vóór 31 December 1856 aan te nemen, en één tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Zeeland.

De geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid uit het hoofdkiesdistrict Tiel, den heer *Leemans*, zijn in handen gesteld eener commissie, die daaromtrent in eene volgende vergadering verslag zal uitbrengen.

Hoofdstuk IX *B* (*Departement van Finantien*) dat vervolgens is behandeld, is met algemeene stemmen aangenomen.

De commissie voor de verzoekschriften heeft eenige verslagen uitgebragt, met welker conclusien de Vergadering zich vereenigd heeft.

In de zitting van Donderdag is de heer *Leemans* als lid der Vergadering toegelaten.

De Kamer heeft beslist dat achtervolgens, na de beraadslaging over hoofdstuk XII der staatsbegrooting (*Onvoorziene Uitgaven*), zullen behandeld worden:

de conclusie genomen door de commissie belast geweest met het onderzoek der overeenkomst met Frankrijk gesloten omtrent de gelijkstelling der vlaggen met opzigt tot de loodsgelden, en

de wets-ontwerpen: tot het tijdelijk in omloop blijven van tien millioen der muntbiljetten van 1849; tot regeling der kosten van ontvangst van belastingen door het Rijk voor de provincien en gemeenten, en door de gemeenten voor het Rijk geïnd; tot opneming van de veenderijen onder 's Gravenhage en Monster onder de irreguliere veenderijen; tot bekrachtiging van provinciale belastingen, en tot aanvulling der wetten ter regeling van de pensioenen der zee- en landmagt.

In deze zitting is ingekomen eene nota van bijvoegingen in het wets-ontwerp tot aflossing of verwisseling van nationale schuld.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen aangevangen over hoofdstuk X der staatsbegrooting (*Oorlog*).

In de zitting van gisteren zijn de algemeene beraadslagingen over hoofdstuk X der staatsbegrooting (*Oorlog*) in comité-generaal voortgezet en geëindigd. Daarna zijn de afzonderlijke artikelen in openbare zitting behandeld, en nadat deze achtereenvolgens zijn goedgekeurd, is het geheele hoofdstuk met 43 tegen 20 stemmen aangenomen.

De commissie van rapporteurs voor de tien bij de Kamer aanhangige naturalisatie-wetten heeft daaromtrent haar verslag uitgebragt. De Kamer heeft beslist de behandeling dier ontwerpen vast te stellen na afloop van die over de reeds aan de orde gestelde wets-ontwerpen.

In de zitting van heden zijn de algemeene beraadslagingen over hoofdstuk XI (*Kolonien*) aangevangen. Zij zullen voortgezet worden op Maandag, des voormiddags ten elf ure.

De commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener

provinciale belasting in Zeeland heeft haar eindverslag ter tafel gebragt. De beraadslaging over dit ontwerp zal plaats hebben na afloop van die over de reeds aan de orde gestelde wets-ontwerpen.

LEEUWARDEN, den 6 December.

In de openbare vergadering van den Gemeente-raad alhier gehouden den 2 December ll., is voortgezet en ten einde gebragt de behandeling der gemeente begrooting, dienst 1853. De geheele begrooting werd eindelijk door den Voorzitter in rondvraag gebragt en met algemeene stemmen vastgesteld: in ontvangst tot *f* 239,303,47½, in uitgaaf tot *f* 239,278,99½, en alzoo met een waarschijnlijk batig saldo van *f* 24,48.

In dezelfde vergadering zijn Burgemeester en Wethouders gemagtigd over te gaan tot den openbaren verkoop van eenige boomen, staande op de Begraafplaats, bij de Olde Hoofd, in den Stadstuin en bij de Infirmerie, en werd ten slotte nog aan HunEd. opgedragen het onderzoek nopens de door de Kamer van Koophandel en Fabrijken alhier ingezondene nota van uitgaven, voor gezegde Kamer over het dienstjaar 1853, ten einde daaromtrent te dienen van berigt en consideratien.

— Tot benoeming van een raadslid in de plaats van den heer jhr. mr. *H. M. Speelman Wobma*, zijn bij de heden daarvoor gehoudene stemming 558 stembriefjes ingeleverd.

— Hoezeer voor de achtergebleven betrekkingen der 8 zeelieden te Hellevoetsluis, die, in hunne menschlievende pogingen, om anderen het leven te redden, zelve zijn omgekomen, reeds eene niet onbelangrijke som, dank zij den weldadigen zin der Nederlanders is ingezameld, meenen wij toch de aandacht onzer stadgenooten te moeten vestigen op het Concert, dat Woensdag avond eerstkomende in de Zaal *de Nederlanden* van den Heer *de Koe*, ten voordeele dier ongelukkigen, door liefhebbers en meesters uit deze stad zal worden gegeven. Eene aanprijzing achten wij overbodig, niet alleen, om dat de ondervinding te herhaaldelijk, heeft bewezen, dat Leeuwarden's ingezetenen, wanneer het gold een liefdadig doel te bevorderen, nog nimmer zijn ten achteren gebleven, maar tevens, dewijl zich hier aan zoodanig doel het smaken van *kunstgenot* paart. — Wij vernemen voorts, blijkens advertentie, dat de entrée van *f* 1,50 op *f* 1 is terug gebragt, door welken maatregel het edele oogmerk voorzeker nog te beter zal bereikt worden.

— Ter provinciale griffie liggen ter inzage de voorwaarden, waarnaar den 22 dezer, bij inschrijving, te Delft zal worden aanbesteed de levering van: 255 ℔ wit koeleder, 1290 ℔ bruin pinkeleder, 10,500 ℔ bruin tuigleder en 660 vel bezaanleder.

— Bij de dezer dagen plaats gehad hebbende herstemming, is de heer *M. O. de Boer* verkozen als lid van den Raad der gemeente Menaldumadeel.

— Van Achlum wordt van den 26 Nov. berigt, dat bij de kerkvoogdij der Hervormde gemeente aldaar ontvangen is de Koninklijke magtiging ter aanvaarding van eene zathe en landen, groot ruim 38 bunder, aan die gemeente, bij testamentaire dispositie, gelegateerd door wijlen den heer *Jan Piers Draisma*, in leven landbouwer en oud-kerkvoogd te Achlum, en aldaar overleden den 28 Julij 1852.

— Bij Z. M. besluit van den 29 November ll., no. 48, is benoemd tot plaatsvervanger van den kantonregter te Heerenveen, de heer *W. A. Evertsz*, notaris te Oldeboorn.

— Z. M. heeft, in afwachting van eene geheele herziening der wetgeving op de visscherijen, bij besluit van den 24 Nov. ll., reeds een der belemmerende voorschriften op dat bedrijf opgeheven; het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1837 ingetrokken, en verder bepaald, dat art. 6 van het besluit van November 1825 in zoo verre wordt gewijzigd, dat het daarin voorkomend verbod, in plaats van in te gaan met 15 November, ingaat met den 15 December.

— De minister van marine brengt ter openbare kennis, dat de vaartuigen der vaste loodsdienst, met aanvang van den 15 December aanstaande, tot onderscheidingsteeken bij nacht en wel van zons-ondergang tot zons-opgang zullen voeren een *toplicht*, wit van kleur, met smalle strooken rood afwisselende, en voorts om het uur van dek zullen vertoonen een wit licht, bij wijze van *flambouw*.

Op vreemde reeden of stroomen zullen de loodsvaartuigen zich regelen naar hetgeen aldaar ten aanzien van het voeren of vertoonen van lichten is bepaald.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft uitspraak gedaan in zake mr. *C. A. W. P. van Baerle*, requirant in cassatie van een arrest van het Hof van Gelderland, van 25 October il., waarbij hij voor den tijd van drie maanden geschorst is in zijne betrekking als advocaat, ingaande 28 October jl. ter zake van het schrijven van couranten-artikelen ten nadeele van den president der arrondissements-regtbank te Assen. De Hooge Raad heeft de uitspraak van voornoemd Hof bevestigd en bevolen, dat het arrest zal worden medegedeeld aan den Procureur-Generaal van den Hoogen Raad en van bovengemeld Hof, en den requirant in de kosten veroordeeld.

— De Gedep. Staten van Groningen stellen pogingen in het werk, om zoo mogelijk Z. M. den Koning terug te doen komen op het door HD. genomen besluit, hetwelk graaf *van Limburg Stirum*, Commissaris des Konings van Groningen, in dezelfde betrekking naar Gelderland verplaatst.

— Den 30 November ll. was in omloop een kapitaal van *f* 72,373,320 aan biljetten der Ned. bank; bedroeg het saldo der rekeningen-courant *f* 33,396,484.47 en de waarde van munt en muntmateriaal *f* 95,087,637.47½.

— Te Leyden heeft zich eene subcommissie voor de internationale ruiling van voorwerpen van wetenschap en kunst gevormd, bestaande uit de hoogleeraren: *S. Vissering*, *J. Geel*, *J. de Wal*, *G. J. Verdam* en den heer dr. *R. Fruin*.

— Uit een particulier schrijven uit 's Gravenhage ontleend de *Amst. Ct.* het volgende:

»Met eenigen grond willen sommigen beweren, dat het den Koning behaagd zou hebben, den eerlang aftredenden Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, baron *Schimmelpenninck van der Oije*, eene eervolle betrekking aan het hof van Z. M. op te dragen, die hem onder de hoofd-officieren van 's Konings huis zou doen plaats nemen. Volgens diezelfde bron zou daardoor eene tot dusverre onvervuld gebleven plaats aan het hof, namelijk die van *opper-ceremoniemeester*, vervuld zijn.

— De belanghebbenden worden herinnerd aan de bepalingen van art. 9 der wet van den 28 Julij 1850 (*Staatsblad* no. 44), volgens welke het genot der regten, door de naturalisatie verkregen, aanvangt, zoodra de wet, waarbij zij is verleend, van verbindende kracht is geworden, de genaturaliseerde aan het bestuur zijner woonplaats de geregistreerde brieven van naturalisatie vertoond, en de verklaring afgelegd heeft, dat hij de naturalisatie aanneemt, en verder dat de naturalisatie vervalt, indien de aanneming niet heeft plaats gehad binnen zes maanden, volgende op den 20sten dag na de dagteekening van het *Staatsblad*, waarin de wet is geplaatst.

— Men leest in de *Amsterdamsche Courant*:

Van onderscheidene zijden is melding gemaakt, dat concessie zou zijn verleend of toegezegd voor den aanleg van spoorwegen, leidende van Utrecht over Amersfoort en Zwolle tot Groningen; — van Harlingen over Leeuwarden en Groningen tot de Hanoversche grenzen, en van Zwolle, zoowel over Almelo, Enschedé tot de Hanoversche grenzen, als langs den regter oever van den IJssel naar den Rijnspoorweg te Arnhem.

Indien wij wel onderrigt zijn, zijn er onderscheiden aanvragen tot het verkrijgen van zoodanige concessie gedaan, door verschillende ondernemingen, of liever door onderscheidene personen, die zoodanige ondernemingen in het buitenland willen of trachten tot stand te brengen, doch concessie of bepaalde toezegging tot concessie schijnt er niet op gevolgd te zijn. Alleen heeft de Regering, naar wij vernemen, zich bepaald tot eene verklaring, dat zij genegen is den aanleg van spoorwegen in de Noordelijke gedeelten van het Rijk te bevorderen, zonder dat zij zich over de strekking of de wijze van uitvoering, in het voordeel van wie dan ook, heeft verklaard.

— In een hoofdartikel van de *Weser Zeitung* over de ontworpen spoorwegverbinding tusschen Nederland en Noord-Duitschland, wordt deze gewigtige aangelegenheid van verschillende zijden beschouwd. Het slot van dat artikel luidt als volgt:

»Nog ontbreekt, om het grootsche plan werkelijk ten uitvoer te leggen, de toestemming van Hanover, van welk land die spoorweg het grootste gebied zou doorsnijden en voor 't welk hij in elk opzigt de grootste gevolgen zoude hebben. Daaromtrent bestaan echter zeer groote bezwaren, aangezien de Hanoversche Regering schijnt te hebben besloten, aan geene private maatschappijen het aanleggen van spoorwegen in haar land toe te staan. Bovendien is haar de lijn wel wat al te noordelijk, om die gaarne te zien en spoedig te vergunnen."

— De Belgische Senaat heeft met eenparige stemmen het wets-ontwerp, betreffende den spoorweg naar de Nederlanden goedgekeurd.

— Men berekend dat van de Londensche bevolking, op twee en half millioen geschat, een en een half millioen nimmer of ten minste uiterst zelden eene plaats van openbare godsdienstoefening bezoekt.

— De hitte gedurende den zomer van 1852, wordt thans opgegeven als volgt: Calcutta en O. I. 82 graden; Jamaica en W. I. 81; Turkije, Egypte en China 85; Tunis, Palermo en Bermuda 88; Lissabon, Napels en Madrid 77; Venetië en Milaan 73; Australië 68 en 78 en Engeland van 5 Julij tot 29 Julij 91 graden.

— Terwijl eenige berigten uit Italie verzekeren, dat de echtgenooten *Madiai* in hunne gevangenis bezoeken van aanzienlijke personen ontvangen, met het doel om hen tot het R. K. geloof over te halen, als wanneer zij onmiddelijk in vrijheid zouden gesteld worden, schrijft men uit Berlijn van den 29 November, dat de graaf *Arnim*, die met eene bijzondere zending van wege den Koning van Pruisen naar Florence is vertrokken, de zekere tijding heeft overgemaakt, dat de Groothertog van Toscanen hunne in-vrijheidstelling bevolen heeft, welke den I December zoude volgen.

HOORN, den 1 December.

Uit het bestaande zestal van predikanten werd eergisteren het volgend drietal geformeerd: DD. *van Bell*, te Noordwijkerhout; *van Dijk*, te Zevenhuizen, en *van Ketwich*, te Schoonhoven, en daaruit terstond beroepen de wel eerw. zeer gel. heer *F. W. B. van Bell*, theol. dr. en predikant te Noordwijkerhout.

VERKORT VERSLAG *van den toestand der gemeente Leeuwarden, over* 1851, *door Burgemeester en Wethouders aan den Raad dier gemeente ingediend in de maand April* 1852.

(*Vervolg en slot van no.* 94.)

De maatregelen der policie, ter bevordering der algemeene veiligheid binnen deze gemeente, hebben over het algemeen eene vrij voldoende uitkomst opgeleverd. De toestand der brandbluschmiddelen, even als de verlichting bij nacht, door middel van uit steenkolen bereid pijpgaz waren allezins voldoende.

Met betrekking tot den toestand van den landbouw wordt gemeld, dat de opbrengst van tarwe middelmatig goed was, doch dat het gewas weinig stroo heeft opgeleverd. De garst is niet best uitgevallen; de rogge goed. Het winterkoolzaad heeft in het voorjaar door de nachtvorsten, veel geleden. De teelt der cichorei-wortelen en der aardappelen heeft slechts een' middelmatigen oogst opgeleverd. De oppervlakte gronds tot bouwlanden gebezigd, is intusschen zeer gering. De weinige landerijen, die verkocht zijn, hebben zeer hooge prijzen gegolden en is ook de huurprijs daaraan evenredig geweest. In het eerste gedeelte van het jaar hebben de gewassen door de veldmuizen en de slakken geleden. Door het ofschoon in minderen graad dan vroeger, heerschen der bekende ziekte onder de aardappelen, was de oogst daarvan gering en liet de kwaliteit veel te wenschen over. De paardeboonen hebben eenigzins door den roest geleden. De gewone ziekte onder de varkens werd weinig waargenomen; de schapen hebben nog al door de galziekte geleden. In het jaar 1851 is de longziekte onder de runderen van 9 veehouders uitgebroken, ten gevolge waarvan 10 beesten, op last van het bestuur zijn afgemaakt geworden.

Het getal bunders weidland was 502 en dat van het hooiland 836 bunders; de opbrengst van het daarvan gewonnen hooi bedroeg 2,551,500 ponden. Het vak van tuinbouw verkeert in kwijnenden toestand, terwijl het aankweeken van bloemen al meer en meer vooruitgaat.

De toestand van den veestapel was, in vergelijking met vorige jaren, allezins gunstig, waarop de aanhoudende belangrijke uitvoeren van vee naar de Engelsche markten voordeelig heeft gewerkt. In deze gemeente waren aanwezig: ruinen 118, merrien 210, veulens 9, stieren 21, trek- en slagtossen 1, koeijen 1361, kalveren 158, ezels 26, schapen 447, varkens 4, bokken 7, geiten 15. Het pluimvee bestond uit 1498 stuks enz., te weten: 1 zwaan, ganzen 3, eenden 382, kippen 1112. Het getal bijenkorven, in de gemeente gehouden, bedroeg 25, welke dit jaar noch honig, noch was hebben opgeleverd.

In 1851 zijn de navolgende fabrieken in deze gemeente in werking geweest: 1 azijnmakerij, 2 bierbrouwerijen, 2 blokmakerijen, 7 borstelfabrieken, 3 cichoreibranderijen, 2 fabrieken in katoenen, wollen en andere stoffen, 1 gazfabriek, 2 geelgieterijen, 10 grutterijen, 5 kagchelsmederijen, 2 kalkbranderijen, 7 koperslagerijen, 6 wind-korenmolens, 1 stoom-korenmolen, 3 leerlooijerijen, 2 lijmziederijen, 6 mandenmakerijen, 8 wind-oliemolens, 2 orgelmakerijen, 1 papierfabriek, 1 pacementfabriek, 3 pelmolens, 1 pianomakerij, 3 pottenbakkerijen, 2 dak-pannenfabrieken, 2 runmolens, 1 steenbakkerij, 2 tapijtweverijen, 6 touwslagerijen, 4 tras- of cementmolens, 4 vellenblooterijen, 1 wind-verwstofmolen, 2 friesch-groenfabrieken, 1 wasbleekerij, 3 hout zaagmolens, 3 zeepziederijen (zachte), 1 zoutziederij met één pan en 3 meubel- en spiegelfabrieken.

De toestand der ambachts- en fabrieknijverheid — hoezeer over het geheel niet ongunstiger dan in vorige jaren — liet in menig opzigt veel te wenschen over, zoowel ter oorzake van *te groote* mededinging als van den daaruit ontstaanden teruggang der prijzen van de fabrieksgoederen.

In 1851 hebben geene fabrieken opgehouden te bestaan, doch sommigen zijn in kwijnenden toestand. Daarentegen is één stoom-korenmolen, hierboven gemeld, opgerigt.

Het gemiddeld getal personen op al de hierboven genoemde fabrieken werkzaam, kan men rekenen op 860 of p. m. het een-acht-en-twintigste gedeelte der bevolking.

De weekmarkt blijft steeds zeer belangrijk en in bloei toenemen. In den loop van 1851 zijn verhandeld, 1,992,610 p. boter, 234,712 p. kaas, ongeveer 800 paarden, 8000 koeijen, 4000 vaarzen, 2000 pinken, 2500 kalveren, 5000 schapen, 1500 varkens, 45,421 m. tarwe, 44,459 m. rogge, 27,377 m. gerst, 25,617 m. boekweit, 1222 m. graauwe erwten, 1624 m. groene erwten, 65,994 m. aardappelen, 59,036 m. koolzaad, 12,657 m. lijnzaad en 9604 m. gepelde gerst.

Ofschoon de graanhandel in 1851 beperkter is geweest dan in het vorige jaar, kan de toestand van den handel, over het algemeen, als gunstig worden aangemerkt; en dit te meer, wanneer men in aanmerking neemt, dat buiten de bovengemelde artikelen, nog vele goederen zijn aangevoerd en verkocht, die niet konden vallen in de termen van opgave, uithoofde de aanvoer daarvan heeft plaats gehad, hetzij met particuliere, hetzij met marktschepen of op eenige andere wijze. Als uitvoer naar binnenlands staan bekend de navolgende producten: 633 last koolzaad, 790 l. tarwe, 25 l. rogge, 4 l. lijnzaad, 128 l. gerst, 42 l. haver, 24 l. kanariezaad, 57 l. boekweit, 323,000 pond cichoreiwortelen, 364,000 p. cichorei, 169,000 p. afgekookte beenderen, 65,000 p. lompen, 50,000 p. vlas, 80 balen wol, 1450 koeijen, voor *f* 27,000 aan meublement, *f* 7200 aan kalfsvellen, *f* 12,000 aan schapenvellen, *f* 1500 aan koehuiden, *f* 3100 aan duivenmest, 109,573 p. gezouten vleesch, 52,599 p. gezouten spek en 100 vaten raapolie. Onder de van buitenlands ingevoerde handels-artikelen kan men als de voornaamste vermelden: rogge, tarwe, lijnzaad uit de Oostzee, steenkolen, potasch en manufacturen van verschillende plaatsen; terwijl onder de uitgevoerde behooren: tarwe, haver, vee, boter en vlas.

Het getal schepen in deze gemeente, niet tot de dienst der openbare middelen van vervoer behoorende, bedraagt 254, welke eene gezamenlijke inhoudsruimte hebben van 5425 tonnen. De bestaande scheepswerven, 7 in getal, zijn van kleinen omvang en bepalen zich meest allen tot het bouwen van kleine binnenvaartuigen, of slechts tot het herstellen van schepen.

De vrachtvaart met producten uit Leeuwarden naar Holland, Zeeland en elders is sedert eenige jaren, in min of meer kwijnenden toestand. Vooral ook voor de instandhouding der werven voor binnenschepen en de daarmede in verband staande handwerken en bedrijven, wordt verbetering ten dezen wenschelijk geacht.

Met toestemming van Edel Achtb. Heeren Burgemeester en Wethouders dezer stad, zal het jaarlijks **WINTER-COLLECT** ten behoeve der *Israëlitische Armen*, op *Woensdag den 8 December e. k.* plaats hebben.

Overtuigd van de welwillendheid der ingezetenen jegens hunne arme natuurgenooten, zoo vertrouwen Armbestuurders door ruime giften in staat te mogen blijven het lot der armen hunner administratie te kunnen verzachten.

Leeuwarden, den 2 December 1852.

Armbestuurders der Ned. Israël. Gemeente te Leeuwarden,
D. J. VAN GELDER, *President.*

[Ten]toonstelling van de voorwerpen voor de loterij, ten behoeve van Nij[verheid en] [Ar]men, zal plaats hebben aan het *Burmaniahuis*, bij de voormalige Vrou[wen]poort, op Maandag en Dingsdag den 13 en 14 December e. k., van 's mor[gens] [...] tot namiddags drie ure.

[De] verloting zal geschieden op Woensdag den 15 December, waarna de prij[zen] [a]an de regthebbenden zullen worden bezorgd.

[Le]euwarden, 7 December 1852.

Maatschappij ter bevordering van Schilder- en Teekenkunst in Friesland.

[K]UNSTBESCHOUWING *op VRIJDAG den tienden December* 1852, des [avo]nds te zeven uur, ten huize van den Heer VAN DER WIELEN, in de Breed[stra]at, te Leeuwarden.

Leeuwarden, [den] 5 December 1852. — *De Secretaris der Maatschappij voornoemd*, W. ALBARDA.

CONCERT

[Ten] voordeele der 8 Weduwen en 26 Weezen te Hellevoetsluis, op 8 *Decem[ber] e. k.*, te geven in de Zaal *de Nederlanden*, bij G. DE KOE, te Leeuwarden, [w]aarop, behalve de nader bij Programma op te geven stukken, door verschil[le]nde Meesters en Liefhebbers uit te voeren, door Mr. SIMON VAN DER AA, zal [wo]rden voorgedragen het Dichtstuk: *Het Graf van den Soldaat*, met afwisseling [en] begeleiding van Muzijk, vervaardigd door den Heer S. SAMERTINI. — Aan[va]ng ten 7 ure. Entrée, op algemeen verzoek, voor een Heer in plaats van *f* 1.50, gelijk die voor eene Dame *f* 1.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER*, den 3 December 1852, aan de Stadswaag te Leeuwarden.

BOTER, *f* 41. AANVOER: 562/4, 222/8 en 100/16 vaten.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 4 December 1852.

NEDERLAND.					**SPANJE.**				
Werk. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$64\frac{13}{16}$	65	$64\frac{15}{16}$	Obligatien.....	1 pCt.	24	$24\frac{3}{8}$	24
Dito dito...	3 »	$77\frac{1}{2}$			»	3 »	$50\frac{1}{2}$		
Dito dito...	4 »	$96\frac{1}{2}$	$96\frac{11}{16}$	$96\frac{1}{2}$	» Binnenl. à6/m	3 »	$44\frac{3}{16}$	$44\frac{5}{8}$	$44\frac{3}{16}$
Amort.-Synd.	$3\frac{1}{2}$ »				Coupons Bewijzen.....		$3\frac{1}{2}$		
Handel-Maats.	$4\frac{1}{2}$ »	$119\frac{1}{2}$			Amort. Schuld........				
FRANKRIJK.					**PORTUGAL.**				
Obligatien....	3 pCt.	$77\frac{3}{8}$	$77\frac{1}{2}$	$77\frac{3}{8}$	Te Londen....	5 pCt.	$41\frac{5}{8}$	$41\frac{7}{8}$	
RUSLAND.					»	4 »	$37\frac{7}{8}$	38	
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	$108\frac{5}{8}$	$108\frac{3}{4}$		**OOSTENRIJK.**				
dito dito 1828/1829	5 »	$107\frac{1}{2}$			Metaliek.......	5 pCt.	$78\frac{1}{4}$	$78\frac{5}{8}$	
Dito bij dito..	4 »	$91\frac{1}{2}$			» (nieuwe)	$2\frac{1}{2}$ »	41	$41\frac{1}{16}$	
Geld. te Londen	$4\frac{1}{2}$ »	102			» » Amst.	5 »	$91\frac{3}{4}$	92	$91\frac{15}{16}$

[Ru]ss. Ba. B. 5 pCt. $91\frac{7}{16}$; Weenerb. bij Goll en C°. 4 pCt. 70; Louis. bij Hope 5 pCt. $99\frac{3}{4}$; Braz. 5 pCt. $100\frac{1}{4}$; Mexik. $24\frac{7}{16}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{7}{16}$; Gren. 2 pCt. $22\frac{11}{16}$; Dito Uitg. $12\frac{1}{8}$, $\frac{5}{16}$; Ven. $3\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{1}{2}$; Dito Uitg. 17; Metal. 1851 $2\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Braz. $4\frac{1}{2}$ pCt. $96\frac{3}{4}$; Thes. Amst. 105.

Onder den invloed der lager afkomende koersen van Parijs van gisteren, was heden zoowel in binnenl. als de meeste soorten van buitenl. fondsen de stemming flaauwer. Van laatstgenoemde waren inzonderheid Spaansche 1 pCt. en Binnenl. 3 pCt., bij zeer levendigen omzet, zeer gedrukt. Russische 5 pCt. waren zeer vast. Van Zuid-Amerik. waren Brazil. iets aangenamer en Grenada's meer aangeboden.

Zondag den 5 December.

Spaansche 1 pCts. $23\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, 24. Binnenl. 3 pCt. $44\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$. Bewijzen Coup. $3\frac{1}{2}$. Portug. 4 pCt. $37\frac{3}{4}$. Fransche Oblig. 3 pCt. $77\frac{3}{8}$. Metaliek 5 pCt. $78\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$. Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{7}{8}$, 41. Dito 1851 $40\frac{5}{8}$. Dito Nieuwe 5 pCt. $92\frac{1}{8}$. Mexik. $24\frac{1}{4}$, $\frac{9}{16}$. Grenada Onbep. St. $22\frac{1}{8}$. Dito Uitgest. $12\frac{9}{16}$. Ecuador Coup. $20\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ cts. Grieksche Coup. *f* $\frac{5}{8}$.

Tot de genoteerde koersen vertoonde in Oostenrijksche en Spaansche de handel nog al eenige levendigheid.

Prijzen der Buitenl. Coupons en Uitgel. Obligatien.

Metaliek *f* 25.60. Div. Eng. in £ *f* 11.75. Eng. Russen *f* 11.75. Fransche *f* 55.87½. Belgische *f* 55.87½. Pruisische *f* 34.43¾. Ween. Bank-Act. *f* 25.60. Hamb. Russen *f* 37. Russen in Zillv. R. *f* 37.25. Poolsche in fl. *f* 28.

Stukken van Tien Gulden *f* 9.75 à *f* 9.85.

Oude Gerande Dukaten *f* 5.50 à *f* 5.60.

*** Vijftigjarige huwelijksvereeniging van:

Makkum, den 5 December 1852. — PIETER. S. HORJUS, *Oud Beurtschipper van Makkum op Sneek*, en IJTJE BAUKES STATIUS.

*** Getrouwd:

Dockum, den 23 November 1852. — B. WOLTRING, en J. FLIERL.

HALFWEG HICHTUM, den 28 November 1852. Bevallen van eenen Zoon K. F. HUITEMA, Echtgenoote van

J. IJ. GALAMA.

*** Heden verloste van een MEISJE H. BIES, Echtgenoote van

Leeuwarden, den 2 December 1852. P. F. JONGSMA.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 62½ jaar Vrouwe Douairière Mr. HENDRIK Baron COLLOT D'ESCURIJ, *Heer van Heinenoord*, geboren CATHARINA GEERTRUIDA BERGSMA.

's Gravenhage, den 27 November 1852.

*** Tot onze bittere droefheid overleed, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim tien maanden, ons geliefd Dochtertje JELTJE. Eene kortstondige doch hevige ziekte maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.

Ureterp, den 29 November 1852. — J. W. v. D. MEER. J. v. D. MEER — DE VRIES.

Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene langdurige ziekte, Mevrouw C. DE WAART, Weduwe van den Majoor der Infanterie J. F. BATTAERD, in den ouderdom van ruim 86 jaren, diep betreurd door hare Kinderen en Kleinkinderen.

Groningen, 2 December 1852.

Eenige kennisgeving.

Op uitdrukkelijk verlangen van de Overledene, zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

LEEUWARDEN, den 2 December 1852. Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 76 jaren, onze geliefde Moeder IJTJE WIARDA, Wed. JOHANNES BRUGTS.

W. VAN RIESEN.
P. VAN RIESEN, geb. BRUGTS.
P. ADAMA Az.
R. ADAMA, geb. BRUGTS.

Eenige kennisgeving.

*** Heden ontsliep zeer zacht aan een langzaam verval van krachten, onze dierbare en teedergeliefde Moeder AGATHA LIGTHART, Wed. van JOHANNES TJEPKEMA, in den ouderdom van ruim 78 jaren.

Leeuwarden, den 3 December 1852. — F. TJEPKEMA. *Mede uit aller naam.*

PS. *Deze dient tot kennisgeving aan Vrienden en Begunstigers, zoo wel binnen- als buiten de Stad, en de affaires zullen op denzelfden voet blijven continueren.*

*** Heden nacht om 12 ure overleed mijn waarde Echtgenoot JOHANNES SIMONS ZWART, in leven Genees- en Heelmeester, in den ouderdom van bijna 74 jaren.

Garijp, den 4 December 1852. H. STEENSMA, Wed. J. S. ZWART.

Eenige kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 30 Nov. tot en met den 6 Decemb. 1852 aangegeven: 17 Geboren, 8 Overleden, Gehuwd 3 paren.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE STAD SNEEK, zullen op het Gemeente-Huis, Donderdag den 16 December e. k., des voormiddags ten 11 uur, voor den tijd van 6 jaren, ingaande den 12 Mei 1853, en eindigende op gelijken tijd van den jare 1859, op Conditien, intusschen ter Stads Secretarie te vernemen, publiek verhuren:

De HERBERG *DE DILLE* cum annexis, benevens het daarbij behoorende en gebruikt wordende stukje LAND, gelegen in de gemeente Rauwerd.

Sneek, den 2 December 1852. — *Burgemeester en Wethouders voornoemd*, S. TEN CATE. *De Secretaris*, HAGA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE STAD SNEEK, maken bekend, dat zal worden herbesteed:

Het WEGBREKEN en OPRUIMEN van eene bestaande en het MAKEN van eene *NIEUWE DRAAIBRUG*, met bijlevering van de Materialen.

De gegadigden worden uitgenoodigd, zich te vervoegen op het Stadshuis, alwaar voornoemde herbesteding zal plaats hebben, Donderdag den 23 December e. k., des middags ten 12 uur; zijnde de Conditien te vernemen ter Secretarie van deze stad.

Sneek, den 2 December 1852. — *Burgemeester en Wethouders voornoemd*, S. TEN CATE. *De Secretaris*, HAGA.

HET COLLEGIE VAN DAGELIJKSCH BESTUUR DER GEMEENTE SLOTEN, zal, daartoe gemagtigd door den Raad, op Vrijdag den 10 December 1852, des nademiddags ten 3 uren, ten Raadhuize aldaar, in het openbaar *verpachten:*

De TOL, liggende op de Vaart aan de Oostzijde der Gemeente, aan de Lange Brug te Sloten ingevorderd wordende, met de daarbij behoorende nette en wel ingerigte HUIZINGE, — de zoogenaamde *binnen doorvarende — en de doorrijdende Tol;* alle voor den tijd van 2 jaren, van den 12 Mei 1853 tot den 12 Mei 1855, — en de verdere middelen op gebruikelijke ter Secretarie ter inzage van belanghebbenden liggende, voorwaarden.

Sloten, den 19 November 1852. — *Het Collegie van Dagelijksch Bestuur voornoemd*, W. VAN NAUTA LEMKE. *De Secretaris*, J. RUARDI.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WIJMBRITSERADEEL, zullen publiek verpachten:

I. Op Zaturdag den 11 December 1852, 's namiddags ten half drie uur, ten huize van den Kastelein *H. J. Hoekstra*, te Goenga, voor den tijd van 3 jaren, te aanvaarden St. Petri en 12 Mei 1853:

- *a.* Een HUIS en ERF met een kamp LAND, te Goenga, kadastraal bekend gemeente Scharnegoutum, sectie B, nos. 140 en 142, groot 60 roede 10 el.
- *b.* Het GEDEELTE van den SPEERSTERDIJK onder Goenga en Gauw, kadastraal bekend in gemeente en sectie voornoemd, nos. 16 en 68, groot 3 bunder 77 roede 60 el, met inbegrip van de Kerkelaan naar Goenga.

II. Op Zaturdag den 18 December 1852, 's namiddags ten drie uur, in de Dorps-Herberg te Woudsend:

Voor den tijd van twee jaren:

- *a.* Drie WONINGEN aldaar, kadastraal bekend gemeente Woudsend, sectie A, nos. 275, 519 en 520, van af 12 Mei 1853 tot 12 Mei 1855.
- *b.* De OPKOMSTEN van het OMROEPEN in genoemd Dorp, van af 1 Mei 1853 tot 1 Mei 1855.
- *c.* De OPKOMSTEN van het OVERHAAL aldaar, van af 1 Mei 1853 tot 1 Mei 1855.
- *d.* De HAARDASCH en VUILNIS aldaar, van af 1 Mei 1853 tot 1 Mei 1855.

Voor den tijd van drie jaren:

De DORPS-HERBERG te Woudsend, kadastraal bekend gemeente van dien naam, sectie A, no. 681, van af 12 Mei 1853 tot 12 Mei 1856.

De Conditien zijn te vernemen ter Secretarie van Wijmbritseradeel.

Sneek, den 4 December 1852. — *Burgemeester en Wethouders voornoemd*, S. VAN WELDEREN RENGERS. S. WIJBENGA, *Secrs.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DANTUMADEEL, maken bij deze bekend, dat wegens het daarstellen eener Nieuwe Brug over de Valomstervaart, de DOORVAART derzelve van den 7 tot en met den 14 December 1852, zal zijn gesloten.

Rinsumageest, den 6 December 1852. — *Burgemeester en Wethouders voormeld*, VAN SIJTZAMA. *De Secretaris*, G. JONGSMA.

HET DIJKSBESTUUR *van de Zeven Grietenijen en de Stad Sloten c. a.*, zal, op Donderdag den 23 December 1852, des voormiddags te 10 uur, in het Logement *de Wildeman*, in de Lemmer, in het openbaar aanbesteden:

1°. Het leveren van p. m. 340 ellen *RIVIERGRIND* en 200 kub. ellen *ZEEGRIND*, beide van de beste kwaliteit en gezuiverd; voorts p. m. 210 kub. *GROVE HARDEWRAK* en 210 kub. ellen *KALKKEIZEL*.

2°. Het BOUWEN en OPRIGTEN van eenen *NIEUWEN ACHTKANTEN WIND-WATERMOLEN*, op *STEENEN VOET*, van 16 ellen vlugt, met bijlevering van al de daartoe benoodigde Materialen en Arbeidsloonen, in de Uitheijing nabij de Taco-Zijl onder Sondel in Gaasterland, waarvan het Bestek en de Voorwaarden gedurende 14 dagen vóór de aanbesteding ter lezing zullen leggen in voormeld Logement en ter Secretarie der Contributie in de Lemmer, terwijl terzelfder tijd aanwijzing in loco door de Dijks-Opzigters aan de belanghebbenden zal worden gedaan.

Lemmer, den 4 December 1852. — *Het Dijks-Bestuur voornoemd*, W. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER. *Ter ordonnantie van Hetzelve*, WAUBERT DE PUISEAU, *Secr.*

DE Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, zal, op Woensdag den 8 December 1852, des avonds om 5 ure, ten huize van *R. C. Wielsma*, Logementhouder te Woudsend, publiek, bij de finale toewijzing, tegen genot van verhooggeld presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE met ERVE en BLEEKVELD c. a., staande en gelegen in de Buren te Woudsend; bij *Meine Jelles Schoutema* en *Haring Jacobus de Boek* in gebruik, en
2. Eene HUIZINGE, met ERVE en BLEEKVELD c. a., staande en gelegen op de zoogenaamde Groote Kamp te Woudsend; door de Weduwe *Nolke Molenaar* en *Jelle Petrus Sipma* bewoond; beide perceelen den 12 Mei 1853 te aanvaarden.

VERKOOPING VAN HET VEERSCHIP TE *ROORDAHUIZUM*. — De Notaris P. BOLTJES, te Grouw, zal, op Zaturdag den 11 December 1852, des nademiddags ten 3 uur, ten huize van *S. Nijdam*, Kastelein de Oosterwierum, publiek, onder uitloving van strijk- en verhooggeld, verkoopen: Het VEERSCHIP, varende van Roordahuizum op Leeuwarden, behoorende aan twee eigenaren, waarom dit Veer en Schip in twee gedeelten of telkens voor de helft zal worden geveild; alles bij Billetten naauwkeuriger aangeduid, welke met inlichting der Verkoops-conditien zijn te verkrijgen ten Kantore van genoemden Notaris.

VERKOOPING TE *WARREGA*. — De Notaris P. BOLTJES, te Grouw, zal, op Donderdag den 16 December 1852, des nademiddags ten 3 uur, ten huize van de Wed. *Westra*, Kasteleinsche te Warrega, ten gevolge authorisatie van de Arr.-Regtbank te Leeuwarden, publiek, onder uitloving van strijk- en verhooggeld, verkoopen: Twee HUIZEN met derzelver ERVEN, staande en gelegen te Warrega, kadastraal sectie A, nos. 118 en 121; vrij te aanvaarden op den 12 Mei 1853, en breeder bij Billetten omschreven, welke met inlichting aangaande de Verkoops-voorwaarden zijn te verkrijgen ten Kantore van gemelden Notaris.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, aan de meestbiedenden ter verkoop aanbieden:

1. Eene prompte HUIZING, met STALLING, TUIN en ERF, staande en gelegen te IJlst, get. wijk B, letter D, no. 87; bij den Heer *I. de Vries* als huurder bewoond; waarop geboden is *f* 1125.25.

2. Een stuk GREIDLAND, gelegen onder IJlst, het *Brantland* genaamd, groot volgens Kadaster 2 bunder 57 roede 20 el; bij *Gerrit S. Wiersma* als huurder in gebruik; waarop per 30½ vk. roede geboden is *f* 288.75.

Te aanvaarden: de Huizinge 12 Mei 1854, de Stalling met de Tuin en het Erf gedeeltelijk bij de finale toewijzing en het Land St. Petri 1856 of 1858.

Wie hieraan gading maken komen op Woensdag den 8 December a. s., des namiddags ten 3 uren, bij de finale toewijzing, ten huize van den Kastelein *U. K. Noordenbos*, te IJlst.

De Notaris A. R. VAN VOORST, te Heerenveen, zal, ten verzoeke van den Heer B. VAN DER BIJ, Candidaat-Notaris te Gorredijk, op Woensdag den 8 December 1852, des namiddags 4 uren, ten huize van den Logementhouder *J. J. Oosterbaan* aldaar, bij *finale toewijzing*, presenteren te verkoopen:

Eene net gebouwde HUIZINGE, no. 46, met BAKKERIJ, bestaande in: ruim Voorhuis, dito Voorkamer, Bakkerij, Regenbak, Welwaterspot, Zolder, Bergplaatsen voor Brandstof, TUIN, BLEEKVELD, VRIJ ERF en STEEG, bijzonder gunstig staande en gelegen bij de Compagnonsvaart, op de Lange Wal, te Gorredijk, sectie C, no. 153, groot 3 roede en 70 el; bij de eigenaren *S. K. Hoogeveen* en *Vrouw* in gebruik; — kunnende van den koopprijs *f* 600 tegen rente onder den kooper verblijven.

Waarop provisioneel geboden is de *geringe* som van *f* 960.

Huizen te Sneek.

De Notaris JORRITSMA, te Sneek, zal, finaal verkoopen:

1. Eene kapitale en hechte KOOPMANS- en HEEREN HUIZINGE, met ruim ERF, vruchtbaren TUIN en verdere Gerijflijkheden, benevens daar achter gelegen PAKHUIS, staande aan den Oosterdijk en uitkomende aan de Pol te Sneek, laatst bewoond en gebruikt geweest door den Heer *L. Cock*; geveild in 2 perceelen met regt van zamenvoeging, en is geboden voor perceel *A*, het Huis, *f* 3755.25, en perceel *B*, het Pakhuis, *f* 708.25.

2. Ten verzoeke van Mrs. HIDDINGA en VERWEIJ qq.:
Eene zeer ter nering staande hechte en wel onderhoudene KOOPMANS HUIZINGE met ERF c. a., gelegen aan het Grootzand te Sneek; vroeger bewoond door *I. F. Martin*; waarvoor geboden is *f* 2407, en

3. Ten verzoeke van Mr. VERWEIJ qq.:
Eene prompte en nette WINKEL- en BURGER HUIZINGE, staande in de Kruizebroedersstraat, Noordzijde te Sneek; bewoond door *M. Joustra* en anderen; voor dit pand is geboden bij de beschrijving *f* 1601, en is inmiddels *uit de hand te koop*, te bevragen bij Mr. VERWEIJ.

Gegadigden komen bij de finale toewijzing, van perceelen 2 en 3 op Donderdag den 9 December a. s., in *de stad Munster* te Sneek, en van perceel 1 op Vrijdag den 10 dier maand, ten huize van *G. de Ruiter*, aldaar, telkens des avonds ten 7 ure.

VERKOOPING.

De Notaris OEBERIUS, te Sint Anna-Parochie, zal, op Zaturdag den 11 December 1852, des namiddags ten vijf ure, ten huize van *Dantuma*, te Sint Jacobi-Parochie, finaal verkoopen:

1. Eene wel ter nering staande HUIZINGE, gekw. no. 200, met SCHUUR, waarin Stalling voor 6 Paarden, ERVE, BLEEK enz., staande en gelegen op het Oostend te Sint Jacobi-Parochie; bij *Jan J. Kramer* en *H. S. Dykstra* bewoond; waarop geboden is *f* 3323.

2. Eene HUIZINGE, gekw. nos. 97 en 98, bestaande uit twee Woonkamers c. a., staande aan den Ouden Bildtdijk onder Sint Jacobi-Parochie; bij *D. H. Bosje* en de Wed. *S. P. Zuidema* bewoond; waarop in 2 perceelen geboden is *f* 651.

Alles vrij te aanvaarden den 12 Mei 1853.

DEZELFDE NOTARIS, zal dan tevens provisioneel verkoopen:
Eene HUIZINGE, gekw. no. 294, ERVE en HOVINGE, met afzonderlijke HOUTSCHUUR, gekw. no. 293, Kadaster sectie C, nos. 499 en 501, groot 21 roede 88 el, staande en gelegen aan de Smallezijde van het Oostend en aan de Zuidervaart te Sint Jacobi-Parochie; bij wijlen *Lourens G. van Rosendal* als eigenaar bezeten, en vrij te aanvaarden den 1 Maart 1853.

Finale Verkoop van twee Huizen te Bolsward.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Zaturdag den 11 December 1852, 's avonds ten 7 ure, ten huize van *H. W. Wiebes*, in de Wijnberg aldaar, finaal verkoopen:

1. Eene hechte en zeer ruime HUIZINGE met ERF c. a., aan de Wipstraat te Bolsward, sectie A, no. 382, 1 roede 76 el; door *G. S. de Lange* als eigenaar bewoond, in de grondlasten aangeslagen voor *f* 9.45; waarop geboden is *f* 630.

2. Eene HUIZINGE en TUIN c. a., aan de Bargefenne aldaar, sectie A, no. 383; in huringe bij de Wed. *T. van der Veer*; waarop geboden is *f* 660.

Den 12 Mei 1853 te aanvaarden.

De Notaris T. ALMA, te Menaldum, zal, op Maandag den 13 December 1852, ten 5 ure na den middag, ten huize van *D. K. de Jong*, Kastelein te Berlikum, provisioneel verkoopen:

Een stuk uitmuntend BOUWLAND, gelegen tusschen Beetgum en Berlikum, onder het behoor van St. Anna-Parochie, Kadaster sectie D, no. 193, ter grootte van 1 bunder 52 roede 10 el, in twee gedeelten, met regt van zamenvoeging; bij de Erven *Lolke K. van Gelder* in gebruik; dadelijk na de finale toewijzing te aanvaarden.

De Notaris T. ALMA, te Menaldum, zal, op Donderdag den 16 December 1852, in de Herberg bij *J. K. Jongendijk* aldaar, provisioneel en Dingsdag den 28 daaraanvolgende, in de Herberg bij *J. J. Olijnsma*, mede aldaar, finaal, telkens ten 5 ure na den middag, presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE no. 10, met ERF, staande en gelegen op de Kleine Buren te Menaldum, Kad. gem. Beetgum, sectie A, no. 17, ter grootte van 1 roede 96 el; door *Jan Andries de Boer* en anderen, wordende bewoond.

2. Eene HUIZING no. 42, met ERF en TUIN, staande en gelegen op de Kleine Mieden onder Menaldum, Kad. gem. Beetgum, sectie A, no. 722, ter grootte van 7 roede; in huur en gebruik bij *Jan Stienstra* en anderen.

Beide deze perceelen den 12 Mei 1853 te aanvaarden.

De Notaris A. HAAGSMA, te Sneek, zal, wat perceelen 1 en 2 betreft, mede ten verzoeke van Mr. B. S. STIENSTRA, Procureur aldaar, op Woensdag den 15 December a. s., 's avonds 7 uur, bij *Evert de Jager*, nabij de Waag aldaar, finaal verkoopen:

1. Eene prompte HUIZINGE, waarin thans eene Winkelaffaire wordt uitgeoefend, staande op den hoek der Scharnen en van het Hoogend te Sneek; in huur bij *Jelle Siksma* voor *f* 170; staande op *f* 2485.

2. Eene hechte HUIZINGE c. a., waarin thans het bedrijf van Vleeschhouwer wordt uitgeoefend, aan het Klein Zand aldaar; in huur bij *Hofmeester c. s.* voor *f* 208.20; staande op *f* 1732.

3. Eene HUIZINGE aan de Pol (Noordzijde) aldaar; in huur bij *E. H. de Groot* voor *f* 55; staande op *f* 575.

4. Eene WONING, naast het vorige perceel; in huur bij *G. de Jong* voor *f* 20; staande op *f* 291.

Alles te aanvaarden 12 Mei 1853.

De Deurwaarder VAN DER WERFF, te Dockum qq., zal, op Dingsdag den 21 December 1852, des avonds ten 7 uren, ten huize van den Logementhouder *R. Vennema*, te Dockum, bij de voorloopige toewijzing in het openbaar, ter verkoop aanbieden:

Eene wel ter nering staande en voor onderscheidene affaires, in het bijzonder voor den Vlashandel, zeer geschikte, en voor en achter aan het water gelegene KOOPMANS HUIZINGE c. a., aan de Korenmarkt te Dockum, in wijk A, no. 161, voorzien van verscheidene boven- en beneden behangene Kamers, Keuken, beste Kelder, PLAATS, BLEEK, PUT, 2 REGENWATERSBAKKEN, waaronder een zeer groote, met daarachter een PAKHUIS met ruime WERKPLAATS, ZOLDERS en vele andere gerijflijkheden; alles door den Heer *Jacob Beekmans*, als eigenaar wordende bewoond en gebruikt; den 12 Mei 1853 vrij te aanvaarden, en wel op gemakkelijke termijnen van betaling, welke intusschen bij den eigenaar en voornoemden Deurwaarder zijn te vernemen.

Te huur op 12 Mei 1853:

Eene nette HEEREN-HUIZINGE, over de Wæze, letter C, no. 277, alhier.

Oproeping van Crediteuren.

Krachtens bevelschrift van den Heer Regter-Commissaris in het faillissement van PIETER JANS VAN DER WAL, vroeger Aannemer van publieke werken en Koopman, wonende te Leeuwarden, worden bij deze alle bekende en onbekende schuldeischers in gezegd faillissement, de bevoorregte en de pand- of hypotheekhebbende daaronder begrepen, opgeroepen, om, in persoon of bij behoorlijk gemagtigde, te verschijnen in het lokaal van de Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, op *Donderdag den drie en twintigsten December 1800 twee en vijftig, des voormiddags te tien ure*, ten einde alsdan over te gaan tot de verificatie hunner schuldvorderingen ten laste van genoemden failliet.

Leeuwarden, den 4 December 1852. *De Curator in het faillissement van* P. J. VAN DER WAL,
HERMAN ALBARDA.

KARMELITER SPIRITUS.

De weldadige werking van de echte Karmeliter Spiritus, zoo als MARGARETHA GRASS, Gezellin van de overledene Kloostervrouw MARIA CLEMENTINE MARTIN, hem vervaardigt, beweert zich, naar de getuigenis van den Geheimraad Dr. HARLESS, in Bonn, zeer gunstig bij krampachtige verzwakkingen van het zenuwgestel en der spijsverterings-organen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop, hoofdpijn en tandpijn, en het vervangt, naar de getuigenis van Dr. KILIAN, de HOFMAN'S Droppen met veel zekerder en aangenamer werking in alle voorkomende gevallen.

Het wordt uiterlijk door inwrijvingen en inademen en innerlijk met water vermengd gebruikt. Het is onschadelijk, ook als het verkeerd mogt aangewend worden. Bij bloedsaandrang en beroerten is het volstrekt onmisbaar.

In onderstaande Dépôts in heele en halve Fleschjes, van gebruiks-aanwijzingen voorzien, te verkrijgen:

Amsterdam, *Verkoophuis*; Akkrum, *P. K. de Groot*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Gorredijk, *S. G. Zwart*; Harlingen, *P. L. Mirande Ps.*; Hindeloopen, *David de Jong*; Kollum, *C. Nihot*; Leeuwarden, *S. P. Postma* en *J. J. van Haagen*; Meppel, Wed. *Branderhorst*; Sneek, *P. T. Potma*.

Lijders die een bloedzuiverend Middel, waardoor eene menigte ziekten genezen worden, noodig hebben — worden verzocht het boekje van HET VOLKSGENEESMIDDEL van den algemeen geachten en menschlievenden Dr. *Lang* door te lezen. Het is mede in bovenstaande Dépôts voor 10 c. te verkrijgen.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

ZIJN EEN VOORTREFFELIJK MIDDEL VOOR ONGESTELDHEDEN DOOR GAL VEROORZAAKT EN GEBREK AAN SPIJSVERTERING.

De heilzame en krachtdadige uitwerking dezer Pillen in galziekten, gebrek aan spijsvertering, zenuw- en andere hoofdpijnen, verzwakte gestellen enz., is zoo algemeen bekend in alle landen, dat thans aan dezelve de voorkeur wordt gegeven boven de beste bekende medicijnen in de vooraangehaalde ongesteldheden, terwijl dezelve op elken leeftijd en bij elke weêrsgesteldheid kunnen genomen worden. Zij wekken de ligchaamskrachten op, versterken de geestvermogens, bevorderen den eetlust en zuiveren het bloed. Diegenen welke de nadeelige gevolgen gevoelen van eene zittende leefwijs, zullen door dezelve, eene dadelijke verbetering van hunnen toestand bespeuren en hunne vorige gezondheid weder erlangen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3.30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

Op een Buiten in de provincie *Friesland* wordt GEVRAAGD, om tegen het aanstaande saizoen in dienst te treden: een ONGEHUWDE TUINMAN, tusschen de dertig en veertig jaren oud, sterk van gestel, van een zedelijk en goed burgerlijk gedrag, tevens eenig HUISWERK kunnende verrigten. — Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij A. VAN ZUIJLEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden*. Brieven *franco*.

Iemand van fatsoenlijke afkomst, van de Protestantsche Godsdienst, tusschen de 30 en 35 jaren oud, ongehuwd, zag zich gaarne geplaatst als HUISHOUDSTER of JUFVROUW van GEZELSCHAP, in welke betrekking zij een aantal jaren bij deftige familie is geplaatst geweest, waarvan zij de meest voldoende bewijzen kan produceren. Op eene heusche en bescheidene behandeling zal meer, dan op geldelijk voordeel gelet worden. — Adres met *gefrankeerde* brieven onder de letters M. M. bij de Heeren VAN DRUTEN en BLEEKER, Boekverkoopers te Sneek.

***** Bij G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar en Boekdrukker te Leeuwarden, is pas verschenen:

FRIEDRICH PERTHES *in zijn leven en bedrijf geschetst door zijnen zoon* C. T. PERTHES, Hoogleeraar te Bonn. Naar het Hoogduitsch door C. M. MENSING. Eerste Deel . . . . *f* 2.75.

OOK EEN MENSCHENLEVEN *al was 't maar van een hondenjongen*. Eene vertelling voor al wie er naar luisteren wil. Naar het Hoogduitsch van W. O. VON HORN, door J. J. A. GOEVERNEUR. Met Platen. *f* 1.25.

Bij denzelfden Uitgever zal eerstdaags het licht zien:

DE TWEEDE DRUK van het *Eerste Deel* van AL DE LEERREDENEN van J. H. VAN DER PALM, waarop de inteekening vooralsnog openstaat volgens *Prospectus*, in alle Boekwinkels gratis te bekomen.

De *twee en dertigste* aflevering van NEERLANDS HELDENDADEN TE LAND door Prof. J. BOSSCHA; behelzende: *de Belgische revolutie. Het oproer.*

De *derde* aflevering van het *derde* deel der nieuwe uitgave van het werk van den Hoogleeraar J. A. UILKENS, getiteld: DE VOLMAAKTHEDEN VAN DEN SCHEPPER *in zijne Schepselen beschouwd.*

Het *Eerste* en *Vierde* deel van dit belangrijk werk zijn voltooid. Van het *tweede* en *vijfde* deel zijn de eerste aflev. ter perse.

NB. In den BOEKHANDEL van bovengenoemden is gelegenheid tot plaatsing van een' LEERLING, mits goed onderwezen en vlug kunnende lezen en schrijven.

*** *Een nieuw Boekwerkje van* Ds C. E. VAN KOETSVELD,

verschijnt op heden bij S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, dat alom te bekomen is, getiteld:

SNIPPERS VAN DE SCHRIJFTAFEL.

INHOUD: *Inleiding*. Geschiedenis van dit Boekske.
I. Uit oude papieren bij een gezocht.
II. Eerste proeve van een nieuw Nederl. Zaakwoordenboek.
III. Woorden des Tijds.
IV. Oude kennissen van den Lezer.
V. Laatste opruiming van Snippers.
VI. *Aanteekening*. De Electro-magnetische Telegraaf.
Tot nadere opheldering van het Titelvignet en de Inleiding, (met vijf Houtsneden.)

Prijs van dit werkje, versierd met een keurig vignet in staal, door KAIJSER, ingenaaid *f* 1.70 en gebonden in eleganten band, met gouden stempels en titel *f* 2.

Door denzelfden is uitgegeven en verkrijgbaar gesteld:

ALMANAK VOOR HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN

voor 1853, zevende jaargang der *Nieuwe Serie*; met platen.
Prijs 60 Centen.

AANZIENLIJKE PRIJSVERMINDERING der vorige jaargangen als:
van 1836—1846, 11 jaarg., in plaats van *f* 6.60, voor *f* 2,75.
Van 1847—1852, 6 jaarg. (*Nieuwe Serie*), in plaats van *f* 3,60, voor *f* 1,80.
Enkele jaargangen ter completering, in plaats van 60 Cents, voor 40 Cents.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.